

เสวนา คลังสมอง-คลังปัญญาสยาม (ครั้งที่ 16)

เรื่อง “การจัดการความรู้ มีประโยชน์อย่างไร กับองค์กรในประเทศไทย โดยเฉพาะกับมหาวิทยาลัย”

โดย ดร.อัมพร แสงมณี (กรรมการผู้จัดการ บริษัท ทริส คอร์ปอเรชั่น จำกัด)

วันพุธที่ 29 มกราคม 2568 เวลา 10.00 - 11.00 น. ณ สถาบันคลังสมองของชาติ และ
ผ่านระบบ VDO Conference (ZOOM)

ในยุคที่ความรู้เป็นทรัพยากรสำคัญขององค์กร การจัดการความรู้ (Knowledge Management) จึงกลายเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างมากในวงการการศึกษาและการพัฒนาองค์กร จากการเสวนาเรื่อง "การจัดการความรู้ มีประโยชน์อย่างไร กับองค์กรในประเทศไทย โดยเฉพาะกับมหาวิทยาลัย" ได้มีการแลกเปลี่ยนมุมมองที่น่าสนใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในบริบทของสถาบันการศึกษาและองค์กรไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้เป็นกระบวนการรวบรวม สร้าง แลกเปลี่ยน และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในองค์กร Nonaka & Takeuchi (1995) ได้แบ่งประเภทของความรู้เป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่

- Tacit Knowledge: ความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคล ซึ่งได้จากประสบการณ์และยากต่อการถ่ายทอด
- Explicit Knowledge: ความรู้ที่สามารถจัดเก็บเป็นเอกสารหรือสื่อดิจิทัล และสามารถแบ่งปันได้ง่าย

มหาวิทยาลัยต้องมีกลไกที่ช่วยให้ Tacit Knowledge สามารถเปลี่ยนเป็น Explicit Knowledge เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางวิจัย หลักสูตร และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและสังคม

2. บทบาทของการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัย

2.1 การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาหลักสูตร

- ใช้ Feedback Mechanism ในการพัฒนาหลักสูตรโดยอาศัยข้อมูลย้อนกลับจากนักศึกษา ศิษย์เก่า และภาคอุตสาหกรรม
- บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น AI และ Big Data ในการวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงาน
- ส่งเสริมการใช้ Outcome-Based Education (OBE) เพื่อให้หลักสูตรตอบสนองต่อทักษะแห่งอนาคต

2.2 การจัดการความรู้เพื่อพัฒนางานวิจัย

- สนับสนุน Open Knowledge Sharing ระหว่างคณาจารย์ นักวิจัย และภาคอุตสาหกรรม
- พัฒนาแพลตฟอร์ม Digital Knowledge Repository สำหรับการจัดเก็บและเผยแพร่ งานวิจัย

2.3 การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาบุคลากร

- ส่งเสริม Professional Development Framework (PSF) เพื่อเพิ่มศักยภาพของคณาจารย์
- ส่งเสริมแนวคิด Lifelong Learning ให้กับบุคลากรทุกระดับ
- จัดอบรมและพัฒนา Soft Skills และ Future Skills ที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

3. บทเรียนจากความสำเร็จของจีนในการจัดการความรู้

3.1 การใช้ระบบ Feedback และ KM อย่างเป็นระบบ

- จีนให้ความสำคัญกับ Feedback Mechanism และ After Action Review (AAR) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้
- ระบบ Knowledge Flow ของจีนช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3.2 การพัฒนา Tacit Knowledge และ Explicit Knowledge อย่างเป็นระบบ

- จีนสามารถเปลี่ยน Tacit Knowledge เป็น Explicit Knowledge ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- มีการใช้ AI และ Big Data เพื่อวิเคราะห์และจัดการองค์ความรู้

3.3 การบูรณาการระหว่างมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรม

- มหาวิทยาลัยจีนสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อพัฒนานวัตกรรม
- ระบบ Open Innovation และ Co-Creation ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

4. แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัยไทย

4.1 ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้

- นำ AI และ Machine Learning มาใช้ในการจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ข้อมูล
- พัฒนาแพลตฟอร์ม Knowledge Repository ที่ช่วยให้บุคลากรและนักศึกษาเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก

4.2 สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการแบ่งปันความรู้

- จัดกิจกรรม KM Workshop เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรแลกเปลี่ยนองค์ความรู้
- สนับสนุน Mentorship Program ระหว่างคณาจารย์และนักศึกษา

4.3 การใช้แนวคิด Open Innovation และ Public-Private Partnership

- เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและอุตสาหกรรมเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์ความรู้และหลักสูตร
- ส่งเสริม Public-Private Partnership เพื่อสนับสนุนการวิจัยและการเรียนรู้ร่วมกัน

5. สรุป

การจัดการความรู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนามหาวิทยาลัยไทยให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและความต้องการของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้จากแนวทางของจีนซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดการ Tacit Knowledge การบูรณาการ KM กับ ภาคอุตสาหกรรมและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถช่วยให้มหาวิทยาลัยไทยปรับตัวและพัฒนาไปสู่ระดับสากลได้ มหาวิทยาลัยควรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดเก็บและแลกเปลี่ยนความรู้ รวมถึงส่งเสริม วัฒนธรรมการแบ่งปันความรู้ภายในองค์กร เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและสามารถแข่งขันในเวทีโลก

ช่องทางการติดตามรับชม

สามารถติดตามรับชมย้อนหลังได้ที่ “เพจเฟซบุ๊ก” สถาบันคลังสมองของชาติ

วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2568